

Sygn. akt IV Ka 218/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariusz Górski
Protokolant:	Marta Synowiec

przy udziale Barbary Chodorowskiej Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 1 czerwca 2017 r.

sprawy **P. G.**

syna C. i E. z domu O.

urodzonego (...) w B.

oskarżonego z art. 288 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 2 grudnia 2016 r. sygnatura akt VI K 561/15

uchyla zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego P. G., a na podstawie art. 435 kpk także odnośnie P. M. oraz R.O. i sprawę przekazuje sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt IV Ka 218/17

UZASADNIENIE

P. M., P. G. i R.O. oskarżeni zostali o to, że:

I. w dniu 31 sierpnia 2012 roku w G., województwa (...), działając wspólnie i w porozumieniu, z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez P. M. w kwocie 129,87 złotych dokonali zniszczenia i uszkodzenia mienia w ten sposób, że P. M. podpałił zapalniczką gazową a P. G. i R. O. brali udział w podpaleniu stodoły znajdującej się przy ul. (...), w wyniku czego uległa ona całkowitemu spaleni, gdzie wartość strat wyniosła 4 000 złotych na szkodę D. J., J. S., H. S., A. S., a ponadto zniszczeniu uległo znajdujące się w stodole siano i słoma o masie 20 ton i wartości 5 000 złotych na szkodę A. S. (1), tj. o czyn z art. 288 § 1 kk;

II. w dniu 12 marca 2013 roku w G., województwa (...), działając wspólnie i w porozumieniu, z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez P. M. w kwocie 126,48 złotych dokonali zniszczenia i uszkodzenia mienia w ten sposób, że P. M. podpałił zapalniczką gazową a P. G. i R. O. brali udział w podpaleniu budynku mieszkalno-gospodarczego znajdującego się przy ul. (...) w wyniku czego całkowitemu spaleni uległa stodoła wraz ze

znajdującym się w niej sianem i urządzeniami tj.: sieczkarnią z silnikiem elektrycznym 4 Kw i dwoma młocarniami, a w części mieszkalnej spaleni uległo około 40 metrów blacho-dachówki, belki, krokwie oraz łąty więźby dachowej, folia termoizolacyjna na całej powierzchni dachu, wiatrownica, nadpalone zostały belki w ścianie szczytowej oraz popękały szyby w czterech oknach dachowych, gdzie łączna wartość poniesionych strat wyniosła 20 893,42 zł. ,na szkodę T.G., tj. o czyn z art. 288 § 1 kk;

nadto P.M.i P. G. oskarżonych o to, że:

III. w dniu 1 lutego 2013 roku w T., województwa (...), działając wspólnie i w porozumieniu, z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dokonali zniszczenia i uszkodzenia mienia w ten sposób, że P.M.podpalił zapalniczką gazową a P. G. brał udział w podpaleniu siana składowanego pod drewnianą wiatą- w obrębie posesji numer (...) w wyniku czego uległo ono całkowitemu spaleni, gdzie łączna wartość strat wyniosła 2 500 złotych na szkodę T. K., tj. o czyn z art. 288 § 1 kk;

IV. w dniu 1 lutego 2013 roku w G., województwa (...), działając wspólnie i w porozumieniu, z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez P. M.w kwocie 170,51 złotych dokonali zniszczenia i uszkodzenia mienia w ten sposób, że P.M.podpalił zapalniczką gazową a P. G. brał udział w 'podpaleniu .stodoły przy ul. (...), w wyniku czego całkowitemu spaleni uległa konstrukcja dachu stodoły, gdzie straty wyniosły 6.900zł na szkodę J. W. oraz 11 000 złotych na szkodę F. H., a ponadto zniszczeniu uległo znajdujące się w stodole 12 ton zboża w postaci pszenicy i gryki wraz z przyczepą o wartości strat 6.000 złotych na szkodę J. W., tj. o czyn z art. 288 § 1 kk.

Zaskarżonym wyrokiem P. M., P. G. i R. O. uznani zostali za winnych tego, że w dniu 31 sierpnia 2012 roku w G. działając wspólnie i w porozumieniu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez P. M.w kwocie 129,87 złotych sprowadzili pożar w ten sposób, że podpalili zapalniczką gazową siano znajdujące się w stodole przy ul. (...), które to zdarzenie zagrażało mieniu w wielkich rozmiarach to jest wszystkim obiektom gospodarstwa przy ul. (...) w wyniku czego siano i stodoła uległa całkowitemu spaleni, a wartość strat wyniosła 4 000 złotych na szkodę D. J., J. S., H. S., A.S.oraz 5 000 złotych na szkodę A. S. (1) to jest popełnienia przestępstwa z art. 163 § 1 pkt 1 k.k. i za to na podstawie art. 163 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 kk wymierzono oskarżonym kary po 1 (jednym) roku pozbawienia wolności.

Nadto R. O. uznany został za winnego popełnienia czynu opisanego wyżej w pkt II, z tym, że przyjęto, iż P. M. osiągnął korzyść majątkową w kwocie 210,80 zł oraz, że T.G.poniósł szkodę w kwocie 32.248,24 zł, tj. za winnego popełnienia czynu z art. 288§1 kk i za to, na mocy powołanego przepisu w zw. z art. 4§1 kk wymierzono oskarżonemu kare 6 miesięcy pozbawienia wolności.

P. M.i P. G. uznani zostali także za winnych popełnienia przestępstw opisanych wyżej w punktach II-IV, z tym, że przyjęto, iż P. M.ze zdarzenia z 12.03.13 r. osiągnął korzyść majątkową w kwocie 210,80 zł, oraz że T.G.poniósł szkodę w łącznej kwocie 32.248,24 zł, a za zdarzenie z 01.02.13 r. pokrzywdzeni T. W. i F. H. ponieśli szkodę w łącznej wysokości 38.456,09 zł i po przyjęciu, że oskarżeni popełnili te przestępstwa w podobny sposób w krótkich odstępach czasu – na podstawie art. 288§1 kk w zw. z art. 91§1 kk w zw. z art. 4§1 kk wymierzono oskarżonym kary po 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Zgodnie z art. 85 kk i art. 86§1 kk w zw. z art. 4§1 kk orzeczono wobec R.O.karę łączną 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie, w oparciu o art. 69§1 kk i art. 70§1 pkt 1 kk w zw. z art. 4§1 kk zawieszono warunkowo na okres lat 4, oddając przy tym sprawcę w okresie próby pod dozór kuratora sądowego (art. 73§1 kk w zw. z art. 4§1 kk).

Z kolei, w oparciu o art. 91§2 kk w zw. z art. 4§1 kk wymierzono P. G. i P.M.kary łączne po 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Poza tym, zważywszy na treść art. 33§2 kk w zw. z art. 4§1 kk wymierzono P.M.karę 50 stawek dziennych grzywny, po ustaleniu wysokości jednej stawki na 10 zł.

Ponadto, na podstawie art.46§1 kk w zw. z art. 4§1 kk zobowiązano P. M., P. G. i R. O. solidarnie do naprawienia szkód wyrządzonych przestępstwami poprzez zapłatę na rzecz:

- pokrzywdzonych D. J., J. S., H. S., A.S. solidarnie kwoty 4 000 złotych,
- pokrzywdzonego A. S. (1) kwoty 5.000 złotych,
- pokrzywdzonego T.G. kwoty 32.248,24 złotych.

Te same przepisy dały podstawę dla zobowiązania P.M. i P. G. do solidarnego naprawienia szkód wyrządzonych przestępstwami poprzez zapłatę na rzecz:

- pokrzywdzonego T. K. kwoty 1.500 złotych,
- pokrzywdzonego F. H. i J.-W. kwoty 38.456,09 złotych.

Wyrok powyższy zaskarżył oskarżony P. G. zarzucając (jak wynika z treści jego osobistej apelacji) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia co do przestępstwa popełnionego na szkodę T.G., a przejawiający się w uznaniu, iż zgromadzone dowody przemawiają za sprawstwem i zawinieniem skarżącego w tym zakresie, choć prawidłowa ocena tychże dowodów winna prowadzić do wniosku przeciwnego.

Tym samym skarżący wniósł o uniewinnienie go od zarzutu popełnienia występku opisanego w punkcie II części wstępnej zaskarżonego orzeczenia.

Skarżący zakwestionował także wymiar kar orzeczonych za poszczególne przestępstwa jak i kary łącznej, zważywszy w szczególności na fakt, iż taką samą karę wymierzono P.M., któremu przypisano popełnienia większej ilości przestępstw niż skarżącemu.

Sąd Okręgowy zważył:

Zarzuty apelacji jedynie w niewielkim zakresie zdają się być przekonywujące lecz sama apelacja, wniesiona przez tzw. niefachowy podmiot, pozwoliła Sądowi Okręgowemu na całościową ocenę kwestionowanego wyroku, w tym także co do skazanych P. M. i R.O..

I tak, należy w szczególności zauważyć, że zarzut błędu w ustaleniach faktycznych dotyczących czynu popełnionego przez oskarżonego na szkodę T.G. nie może być zaakceptowany, bowiem wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd I instancji dokonał w tym zakresie właściwej oceny faktów, a pogląd swój w tej części należycie uzasadnił.

Zauważyć przy tym należy, że analogiczne stanowisko zajął tu także sąd pierwotnie rozpoznający sprawę, a także Sąd Okręgowy, który to pierwsze rozstrzygnięcie uchylił przekazując sprawę do ponownego rozpoznania.

Nie sposób natomiast zgodzić się z przypisaniem P. M. i P. G. spowodowania pokrzywdzonym J. W. oraz F. H. strat na kwotę 38.456,09 zł i w konsekwencji zobowiązanie sprawców do naprawienia solidarnego szkody w tej właśnie wysokości oraz zobowiązaniem P. M., P. G. i R. O. do solidarnego naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem pokrzywdzonym T.G..

W pierwszej kolejności trzeba zatem zauważyć, że wyrokiem z 31.03.2015 r. zaakceptowano wskazaną w akcie oskarżenia szkodę jaką mieli łącznie ponieść J. W. i F. H. i była to kwota 23.900 zł.

Nie zasądzono jednak tej kwoty w oparciu o art. 46§1 kk na rzecz obu pokrzywdzonych lecz jedynie kwotę 11000 dla F. H..

W konsekwencji oczywistym jest, że choć obecnie przyjęto trafnie w ślad za opinią biegłego, że spowodowane tym pożarem straty to kwota 38.456,09 zł, to jednak z uwagi na brak apelacji na niekorzyść oskarżonych od pierwszego

wyroku takiej kwoty nie można było przypisać sprawcom tak w samym opisie czynu jak i nie można było tej kwoty zasądzić w oparciu o art. 46§1 kk.

Niezależnie od powyższego trzeba zauważyć, że Sąd I instancji pominął zeznania J. W. (k-253-254), który jednoznacznie stwierdził, że w związku ze zdarzeniem otrzymał z (...) odszkodowanie w kwocie 12.900 zł, które odpowiednio winno być uwzględnione przy wydaniu rozstrzygnięcia opartego o art. 46§1 kk, bowiem w części dotyczącej tej kwoty zakład ubezpieczeń może wystąpić przeciwko oskarżonemu z roszczeniem regresowym.

Nieco inaczej wygląda problem związany z pokrzywdzonym T.G..

W pierwszym wyroku ustalono bowiem, że poniósł on szkodę w wysokości 33.999,60 gr. choć według wyliczeń pokrzywdzonego wartość strat spowodowanych przestępstwem sięgała kwoty 39.401,28 (por. k-394).

W swoim wyliczeniu poszkodowany uwzględnił jednak kwotę 5.401,68 jaką otrzymał tytułem odszkodowania z (...), a zatem skoro sąd pierwotnie rozpoznający sprawę zaakceptował stanowisko T.G., to winien przyjąć, że sprawcy spowodowali straty przekraczające właśnie 39.000 zł, zaś sama kwota zasądzona na mocy art. 46§1 kk była prawidłowa.

Sytuacja uległa jednak radykalnej zmianie po opinii biegłego, który stwierdził, że straty spowodowane przez sprawców to 32.248,24 zł.

Tym samym Sąd I instancji trafnie kwotę tę wskazał w punkcie III dyspozycji, nie naruszył tu zakazu reformationis in peius lecz uczynił to w punkcie IX dyspozycji, bowiem zasądził tę kwotę na rzecz pokrzywdzonego, bez uwzględnienia otrzymania przez niego z (...) częściowego odszkodowania (o tę kwotę może z regresem wystąpić zakład ubezpieczeń).

Niezależnie od powyższych uchybień, które przy ponownym rozpoznaniu sprawy winny być naprawione przez Sąd I instancji należy nadto wskazać na błędy redakcyjne wszystkich zarzuconych i przypisanych oskarżonemu czynów.

Tak więc, każdorazowo stwierdzono tam, że oskarżeni działając wspólnie i w porozumieniu dokonali zniszczenia mienia (sprowadzili pożar) w ten sposób, iż P.M.zapalniczką gazową dokonywał podpalenia, zaś pozostali (lub też tylko P. G.) brali udział w podpaleniu budynku, stodoły, składowanego siana.

Powyższe pozwala na jednoznaczne określenie roli jaką odgrywał w podpaleniach P.M., zaś nie pozwala tego uczynić co do pozostałych sprawców. Nie wiadomo bowiem na czym ich branie udziału w podpaleniu polegało.

Z kolei z uzasadnienia orzeczenia wynika, że pierwotnie padała propozycja wzniesienia pożaru. Tę wszyscy oskarżeni akceptowali, po czym jechali w dane miejsce samochodem, którym kierował P. G..

Na miejscu P.M.wychodził z auta, podpalał obrany obiekt zapalniczką, zaś w tym czasie P. G. zawracał samochód i wszyscy odjeżdżali.

Tym samym można stwierdzić, że:

1. P.M.dokonywał podpalenia;
2. Rolą P. G. było kierowanie pojazdem oraz wsparcie psychiczne głównego podpalacza;
3. R.O.ograniczał się do akceptacji pomysłu i co najwyżej swoistego wsparcia psychicznego kolegów, na zasadzie, iż w grupie „jest różnie”.

W tej sytuacji w opisie czynów przypisanych poszczególnym sprawcom należało jednoznacznie wskazać jaką rolę w popełnieniu kolejnych przestępstw odgrywali w istocie nie tylko P. M.lecz także P. G. i R.O., zwłaszcza, że takie sprecyzowanie nie będzie z pewnością wyjściem poza granice aktu oskarżenia i pogorszeniem sytuacji oskarżonych.

Jedynie na marginesie należy też wskazać, że błędem ze strony Sądu I instancji było powołanie w wyroku art. 4§1 kk. O nim należy oczywiście pamiętać lecz samo wpisanie go do podstawy wymiaru kar, czy innych rozstrzygnięć nie pozwala na ustalenie, czy Sąd I instancji stosował ustawę nową czy starą. Zasadnym było stwierdzenie (i to jednokrotnie, na samym początku rozstrzygnięcia), że sąd stosuje przepisy kk obowiązujące do 30.06.2015 r. czy też od 1.07.2015 r..

Z uwagi na powyższe – zdecydowano jak w wyroku.